

STRAŽILOVSKI PORTRETI

MIHIZ

Karlovačko đače, iz Iriga stiglo,
bistro kao kliker kada svetlost vrti,
dok zbori, na noge sve bi se podiglo,

jer besede behu s erosa i smrti.
A s kartama šta je znao sve da radi,
ni Divlji Bil Hikok kad pokerom trti

ne bi bio ravan njegovoj paradi.
Trideset je leta prošlo da ga nije
u srpskoj Atini bilo da se vrati;

prvi put na poziv Brankove misije
došo u Karlovce i do Novog Sada,
a s Pekićem skupa – da šire vizije.

Borine su knjige od sedamsto strana,
a jedna imala (stvori je harizma),
tek osamdesetak, Mihiz rekô s dlana

da je po dužini poput aforizma.
U staroj kafani sa Brankovog kola,
i Mihiz i Pekić – među njima šizma

u smislu da jedan stalno izokola
potkopava drugog – od smeha se cepti,
anegdote pršte oko carskog stola.

Dok se jelo, pilo, niko ne primeti,
da pri kraju ručka, Mihiz kao munja
veštačku vilicu iz usta izmesti

u džep gde danima špil karata kunja.
I zapali cigar, okom zakoluta,
a dim mu miriše kô s ormara dunja,
pa nastavi priču oko apsoluta.

BORISLAV PEKIĆ

Visok kao plemić iz daleke bajke,
onaj što kô trska ka nebesu stremi,
stigô u Karlovce iz životne hajke.

A na stolovači (tako to boemi
sedeći u Kolu pored bonog Branka)
sa flašom viskija opire se tremi.

Naočare krupne – i gleda bez stanka,
oči još krupnije, okvir prelivaju,
bez literature nema nam opstanka.

U Brankovom kolu, u eglena sjaju,
grodzovi na stolu, i crni i beli,
pesnici s Pekićem svemir zahvataju.

Da l' sazvežđe isto, jedan od njih veli,
kao čovek ima zakone trajanja,
i da l' ljudska ruka, ako se osmeli,

naći će semenku kosmičkog beskraja.
I da li sloboda koju ljudi traže
može se postići bez krvi i rata?

Pekić samo gleda, al' ne lezi vraže,
ruka hvata čašu viskija sa ledom,
i dok pisci žučno odgovore traže,

Borislav im reči inspira pogledom.
Krenusmo na Dunav – na obali ručak,
naravno i tu je nova čaša s ledom,

i za mladu damu svežeg cveća stručak;
odmah nas okruži banda tamburaša,
jedan omirisa iz buketa tučak,

a Pekić se namah svoga džepa maša –
za muziku sremsku dobar bakšiš mora,
prepun sto pesnika, raznoraznih flaša,

uz pevane pesme biće odgovora.

MILORAD PAVIĆ

(*Terca rima sa stihom viška*)

Jedan od retkih proznih pisaca
koji otvori Brankovo kolo
beše književnik dobrih živaca,

bolje kazati, držô se dobro,
svestrani čovek novog i starog,
sinestezijijski Marko (A)polo

u fokusu mu i Zevs i Svarog,
alhemski mag gvožđa i zlata,
i dijamanta, lažnog i pravog.

Uz riblji ručak na dva-tri sprata,
iriški rizling i portugizer,
jedno i drugo kô ribar hvata,

meša i pije, mezi i grize,
prsti mu masni, čaše takođe,
tu je osmejak i Mona Lize;

svemu se doda uzrelo grožđe,
crno i belo, može i treće,
smešano sasvim, najbolje dođe.

A onda savet: kad ručak kreće,
zalogaj proždri, pa onda – gutljaj,
vinom ne gasi velike žeđe,

nikada dvaput gutljaj ne sukljaj,
sve ima reda, naizmenično,
bez hrane nikad vinom ne plutaj.

Još jednom bejah za stolom lično,
sa mnom i moja muza Marija,
Pavić, Jasmina, sve fantastično.

A ja ispričah, detinjarija,
kako som noću strugne iz reke
i pase polje kol'ko mu prija,

i vrati u vir, u snove meke.
Pavić mi reče: Napišite to!
Rekoh da jesam u stare teke.

I prođe vreme, javlja mi netom
Marija da je dobila knjigu
Šešir od riblje kože, s posvetom,

pročitala sve, al' ima brigu:
Pavić izveo soma da pase
livadu noću u blic-krigu.

Neka je, velim, nek se napase:
postmodernizam izvadi ciglu
iz zida, stavi u novi šporet,

da je dopeče, metne na ringlu,
i ništa s ciglom ne bude opet.

BRANISLAV PETROVIĆ

Možda pesnik jeste užarena lava
iz koje se reči oblikuju same,
pa ih dalje nosi sa panjeva glava

u Ad ili Tartar po zalogaj tame.
Možda sam na tragu da jednog takvoga
prepoznam u sjaju svakodnevne skrame:

Branislav Petrović, životna ekloga,
na Brankovom kolu čudom se oženi,
nećija ga ruka dovela do toga.

Hotel *Vojvodina*, već se ponoć peni,
ispred recepcije pesnici zaseli,
tu i Pekić sedi, otvorio Kolo,

i viski, dabome, s ledom sreću deli.
Oдnekud devojka pristiže sa tětkom,
ona što pesnika za svoj podoj želi,

a takve postoje, ne baš tako retko,
one love život što na pesmu liči
starinskim oglasom, danas fejzbuk-letkom.

Pikirala Branu, na sudbu joj sliči,
a pod miškom drži tri njegove knjige,
sve je pročitala, kako i priliči,

udavača srečna sada nema brige,
poezija njojzi recept za sve dala,
s Brančilom će jesti svatovske ostrige.

I pesnik prihvati, o, sudbini hvala,
da kumovi budu Pekić i ja lično,
razglednica tu je s recepcije pala,

potpis stavljam, prsimo se dično,
novo kumstvo klija, mladenci se ljube,
tetka podvriskuje, čudno je prilično.

A viski bez leda, časkom za sve ljude,
direktno iz flaše napojio usta,
ono što ne može, neka sada bude.

Stiže gradski šofer, a Brana ne susta,
vuče svoju mladu, grli poljupčano,
kô u performansu, do brzog auta –

da medeni mesec, u čudesu bračnom,
započnu u Belom Gradu preko Save,
u stanu pesnika sa dušom junačkom.

I klisnuše brzo, kô da su bez glave,
recepција tapše, neka je sa srećom...
A sutradan rano, oko prve kave,

u Brankovom kolu, već stigao vozom,
rujno vino pije Petroviću Brana,
i dušu otvara: Kad smo stigli noćom

na moju adresu – Strahinjića Bana,
i ušli u kuću, kô džentlmen svetski,
pomažem da mantil skine moja draga,

na čiviluk namah brzo ga obesim,
onda tetki isto pomognem da skine
svoj šinjel sa leđa da i njega besim.

Al' primetih da je tetkin struk, moj sine,
uži od mladinog, i tetka zgodnija,
istog časa – razvod, cura prevari me,

i tetka sa njome, tako mi godina,
bacih im odeću i guram da idu.
A tetka sa praga: *Ja sam njojzi strina,*

ona meni čerka, imaj to u vidu!
Da poludi pesnik – zaključava vrata...
I, nastavlja priču sred Brankovog kola:

Za žene sam bio vazda tatamata,
ovo mi je dosad najgorčija škola,
da je ne znam kakva, i od suvog zlata,

e nijedna neće praviti me vola!

VUJICA REŠIN TUCIĆ

A tu gde se jezik lomi,
pretvara u paramparčad,
tu Vujica Rešin slovi

kao pravi maharadža.
A šah čiji stari naziv
na sanskritu – čaturanga,

beše za nj'ga pesme zaziv,
koju kad je govorio,
svaki kanon pri tom zgaziv,

Pandorinu kutiju bi
otvorio da sve pršti,
sve rekorde oborio

u pesničkoj našoj vrsti.
Ko ga sluša, ne zna šta će,
da l' da plješće ili – krsti,

jezičko se širi sače
po nameri i nužnosti,
prestaju da sasvim važe

jednačenja po zvučnosti.
tu vokali, suglasnici,
prevrću se u jarosti,

cvetaju u iznudici,
u molitvi novoj zvone
reči koje na uzici
pesnik vodi kroz kanjone
i klisure novog puta
gde nebeso posve tone,

sve se množi po sto puta,
slova, rečce i slogovi
lete do svog apsoluta,

pesmi rastu i rogovi,
al' ne mari strašni Tucić,
starogrčki tu bogovi

prave pojcu novi putić
da siđe sa Stražilova
sa ubranom biljkom ljutić

i započne sve iznova:
za šahovskom tablom koja
zamena je svih ratova

i veština raznih boja,
figure su crno-bele,
a po snazi kako koja,

no matovi sreću dele.
I u šahu, gl'ete čuda,
u poteze ludo smelete

Vujica se najpre uzda,
žrtve su mu nadrealne,
to ne može da obuzda,

a pobede – maestralne!